

การศึกษาศานภาพคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

The Status of Dissertation in Educational Administration Program.

ปริชา วิหคโต*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาศานภาพคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ 2) องค์ประกอบหลักของงานวิจัย คุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ เป็น คุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่พิมพ์เผยแพร่ ในช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2553 ผ่านเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 86 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น แบบสำรวจงานวิจัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มจากการสำรวจรวบรวมรายชื่อและบทคัดย่อ งานคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แล้วจึงศึกษารายละเอียดในประเด็นที่กำหนดจากรายงานการวิจัย ฉบับสมบูรณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า คุณนิตินพนธ์บริหารการศึกษาส่วนใหญ่เป็นของมหาวิทยาลัยขอนแก่น รองลงไปคือ มหาวิทยาลัยบูรพา และปีที่ทำวิจัย/พิมพ์เผยแพร่มากที่สุดคือ ปีพ.ศ. 2550 รองลงไปคือ ปี พ.ศ. 2552

2. องค์ประกอบหลักของงานวิจัย คุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบดังนี้

2.1 ระเบียบวิธีวิจัยของคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ การวิจัยเชิงพัฒนา รองลงไปคือ การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

2.2 วัตถุประสงค์การวิจัยของคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ เพื่อพัฒนารองลงไปคือ เพื่อศึกษาบริบท/สภาพและปัญหา

2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองลงไปคือ ผู้สอน/บุคลากรในสถานศึกษาและ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่คือ แบบสอบถาม รองลงไปคือ แบบสัมภาษณ์ และ แบบบันทึก/แบบวิเคราะห์เอกสาร

2.5 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยของคุณนิตินพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ศึกษาสภาพบริบท/ปัจจุบันและปัญหา รองลงไปคือ ศึกษาเอกสาร/ข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ประเมิน/ตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้และสร้าง/พัฒนารูปแบบ ตัวบ่งชี้

*รองศาสตราจารย์ ดร.ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

2.6 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รองลงไปคือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา

2.7 ตัวแปรที่ศึกษาของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ประสิทธิภาพขององค์กร รองลงไปคือ การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำ และ การนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษา การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

The purposes of a study of dissertation status were : 1) to find out the general data of dissertation on educational administration ; 2) to find out the principle factors of dissertation on educational administration. The study sample were the dissertation on educational administration of the institutions which disseminated during 2006-2010 through network about 86 topic. The research tool was a survey which the researcher designed for conducting and collecting the data the study start by collecting the topics and abstracts then focus on

Based upon the finding , it was concluded that :

1. The most dissertations on educational administration was Khongon University and Burapha University respectively. The researching year and the most dissemination was 2007 the second was 2009.

2. The principle factors of dissertation on educational administration were :

2.1 The research methodology was the research for development and mix research respectively.

2.2 The purpose of research was on educational administration were development and the second were study on environment, situation and problem.

2.3 The population and sample of dissertation on educational administration were school directors, school teachers, educational human resources, and some expert.

2.4 The research instrument were a questionnaire, interviews, tape record, and document analysis.

2.5 The step in conducting research was the study on situation, environment and problems. The second was study on document and basic data in order to set up the conceptual frame work, evaluation and check the possibility, development the model and index.

2.6 The analysis of the data was accomplished by computation of the mean and standard deviation. The second was percentage, frequency, factor analysis, and content analysis.

2.7 The variable study were the organizational efficiency. The second was the knowledge management, leadership and the applied policy. Besides, organization of knowledge, organization management and educational quality assurance were also employed.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณนิตินิพนธ์ เป็นเอกสารงานวิจัยที่เขียนโดยนิสิตนักศึกษาในระดับคุณนิตินิพนธ์ ในเอกสารงานวิจัยนี้จะกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา และผลการศึกษาไว้อย่างเป็นระบบ มีแบบแผนที่ต้องทำตามหลักวิชาการสำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา คุณนิตินิพนธ์เป็นเอกสารงานวิจัยบังคับในการขอสำเร็จการศึกษา มีการเรียกชื่อเอกสารงานวิจัยที่เขียนโดยนักวิจัย นักศึกษาหรือนักวิชาการไว้แตกต่างกัน ได้แก่คำว่า วิทยานิพนธ์ และคุณนิตินิพนธ์ โดยวิทยานิพนธ์ จะใช้เรียกเอกสารที่นิสิตนักศึกษา ระดับมหาบัณฑิตหรือปริญญาโท ซึ่งคำว่าวิทยานิพนธ์ตรงกับในภาษาอังกฤษว่า **ทีซิส** (thesis) มาจากภาษากรีกคำว่า **θέσις** สำหรับเอกสารงานวิจัยของนิสิตนักศึกษาระดับคุณนิตินิพนธ์หรือปริญญาเอกจะเรียกว่า คุณนิตินิพนธ์ ตรงกับในภาษาอังกฤษว่า ดิเซอเทชัน (dissertation) โดยทั่วไปวิทยานิพนธ์และคุณนิตินิพนธ์ มีกระบวนการเขียนคล้ายกัน อย่างไรก็ตามความแตกต่างที่สำคัญจะอยู่ที่ขอบเขตและความซับซ้อนของงานเท่านั้น แนวคิดนี้เป็นที่นิยมในสหรัฐอเมริกาแต่ในอังกฤษมักจะใช้คำว่า “thesis” เหมือนกันทั้งวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สำหรับในภาษาไทยในปัจจุบันนี้ วิทยานิพนธ์จะใช้กับเอกสารที่เขียนของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือระดับปริญญาโท ส่วนวิทยานิพนธ์ระดับคุณนิตินิพนธ์หรือปริญญาเอกนั้นใช้คำว่า “คุณนิตินิพนธ์” และในที่นี้จะใช้คำว่า “คุณนิตินิพนธ์” หรือ “วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก” โดยถือว่ามี ความหมายเดียวกัน คุณนิตินิพนธ์ จึงเป็นเอกสารงานวิจัยสุดท้ายของการเรียนปริญญาเอก ดังนั้นการเขียนคุณนิตินิพนธ์จึงเป็นหัวใจของการเรียนปริญญาเอก และเนื่องจากว่าการเรียนปริญญาเอกเป็นการผลิตนักวิจัยมืออาชีพ ที่ได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกชุมชนวิชาการระดับโลก คุณนิตินิพนธ์จึงต้องได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

โดยทั่วไปของนานาชาติ เพื่อให้เป็นที่แน่ใจได้ว่ามหาวิทยาลัยได้ทำการผลิตคุณนิตินิพนธ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของชุมชนวิชาการระหว่างประเทศ ทำให้มหาวิทยาลัยต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพคุณนิตินิพนธ์เอาไว้เป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบตั้งแต่ต้น และถือปฏิบัติในการทำคุณนิตินิพนธ์ของตน และมอบให้คณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกใช้เป็นแนวทางในการตรวจพิจารณาตัดสินขั้นสุดท้ายในการสอบคุณนิตินิพนธ์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคาดำเนินเปิดสอนในระดับคุณนิตินิพนธ์เป็นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อปี พ.ศ.2529 และได้ขยายเพิ่มในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมหรือสถาบันที่ได้เปิดสอนในระดับมหาบัณฑิตอยู่ก่อนหน้าแล้ว ซึ่งในปัจจุบันมีสถาบัน อุดมศึกษาที่ดำเนินการสอนในระดับคุณนิตินิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีทั้งที่เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนเป็นจำนวนมาก ภายหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในระดับคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษามาแล้ว จึงมีคุณนิตินิพนธ์ที่พิมพ์แล้วจำนวนมาก ที่มีขอบเขตเนื้อหาองค์ความรู้ที่กว้างขวางมากและได้รับการนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษา ในทุกระดับของการจัดการศึกษาของประเทศ คุณนิตินิพนธ์ที่มีคุณค่าเหล่านี้ ได้มีการรวบรวม มีการวิเคราะห์ในรูปแบบที่แตกต่างกัน บางครั้งเป็นการรวบรวมโดยนิสิตนักศึกษา หรือนักวิชาการที่สนใจเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงาน แต่การรวบรวมเหล่านี้จะได้ผลงานที่ต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

จึงกล่าวได้ว่า คุณนิตินิพนธ์เป็นเอกสารทางวิชาการที่มีคุณค่าที่ให้องค์ความรู้เกี่ยวกับสถานภาพของคุณนิตินิพนธ์ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษานี้ทั้งในฐานะเป็นแบบอย่างให้นักวิจัยได้นำมาเป็นกรณีศึกษา

และนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่นำมาวิเคราะห์เพื่อหาองค์ความรู้ชายแดน (Frontier of Knowledge) ว่าชายแดนของความรู้ในปัจจุบันอยู่ ณ จุดใด สรุปเป็นองค์ความรู้ได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ต้องศึกษาต่อไป หรือขยายองค์ความรู้ทั้งระเบียบวิธีวิจัย และเรื่องที่จะทำคุณนิตินิพนธ์ใหม่ๆ ต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาศานภาพของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ว่ามี 1) ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีอะไรบ้างน้อยเท่าไร และ 2) องค์ประกอบหลักของงานวิจัย คุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีจำนวนมากน้อยเท่าไร และมีลักษณะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปประกอบการพิจารณาส่งเสริมให้เกิดคุณนิตินิพนธ์ด้านการบริหารการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งเรื่องและระเบียบวิธีวิจัย อันจะประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัยทางการบริหารการศึกษาของผู้สอน ผู้เรียน และผู้นำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2. องค์ประกอบหลักของงานวิจัย คุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย ครั้งนี้มีดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษาคั้งนี้ เป็น คุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่พิมพ์เผยแพร่ทางออนไลน์ (Online) ผ่านเครือข่าย

อินเทอร์เน็ต (Internet) เว็บไซต์ (Website) ของโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ThaiLIS-Thai Library Integrated System ; [http:// www.thailis.or.th](http://www.thailis.or.th))

2. เนื้อหาที่ศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย สถาบันหรือมหาวิทยาลัยที่ผลิตคุณนิตินิพนธ์ และ ปีที่ทำวิจัย/พิมพ์เผยแพร่คุณนิตินิพนธ์และ 2) องค์ประกอบหลักของงานวิจัย คุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัวแปรที่ศึกษา

3. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย คือ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2554

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ความรู้ใหม่ทางวิชาการ (Advance of Knowledge) ทั้ง 1. ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ 2. องค์ประกอบหลักของงานวิจัย คุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ได้ความรู้นำไปแก้ปัญหา (Problem Solving) ของผู้สอน และผู้เรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องและระเบียบวิธีวิจัยว่าควรทำคุณนิตินิพนธ์เรื่องนี้หรือไม่ และถ้าทำจะใช้ระเบียบวิธีวิจัยอย่างไร

3. ได้แนวทางการประยุกต์ใช้ (Apply Knowledge) ผู้บริโภคนงานวิจัย สามารถประยุกต์ระเบียบวิธีวิจัยไปใช้กับชื่อเรื่องการวิจัยอื่น ที่มีวัตถุประสงค์การวิจัยที่คล้ายๆ กัน ไม่ว่าจะกำหนดวัตถุประสงค์ การวิจัย กำหนดสมมติฐาน ออกแบบวิจัย กลยุทธ์ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูล วิธีการเลือกตัวอย่าง และการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลวิจัย การอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารการศึกษาในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาศานภาพดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยเริ่มจากการรวบรวมงานวิจัยดุสิตนิพนธ์ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วสรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมงานวิจัยที่เป็นดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่พิมพ์เผยแพร่ทางออนไลน์ (Online) ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) เว็บไซต์ (Website) ของโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ThaiLIS-Thai Library Integrated System ; [http:// www.thailis.or.th](http://www.thailis.or.th))

ขั้นที่ 2 ศึกษางานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และบทคัดย่อ และทำการวิเคราะห์ขอบเขตหัวข้อเรื่อง และเนื้อหาของดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้วยการจำแนกจำนวนดุสิตนิพนธ์ในประเด็นข้อมูลทั่วไป และองค์ประกอบหลักของงานวิจัยที่กำหนดตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 3 สรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์งานวิจัยดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในประเด็นข้อมูลทั่วไป และองค์ประกอบหลักของงานวิจัยที่กำหนดตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การดำเนินการวิจัยใน 3 ขั้นตอนดังกล่าว มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่พิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2553 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ดุสิตนิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างปี พ.ศ. 2549-2553 ที่พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์ (online) ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (internet) (เว็บไซต์ (website) ของโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ThaiLIS-Thai Library Integrated System ; [http:// www.thailis.or.th](http://www.thailis.or.th)) จำนวน 86 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจงานวิจัย ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของดุสิตนิพนธ์ ประกอบด้วย สถาบันการศึกษา และปีที่ทำวิจัย/พิมพ์เผยแพร่

ตอนที่ 2 ข้อมูลองค์ประกอบหลักของงานวิจัยดุสิตนิพนธ์ ประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัวแปรที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า รวบรวมดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้จำนวน 86 เรื่อง และบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่รวบรวมมาได้ โดยใช้

แบบสำรวจงานวิจัยที่สร้างขึ้น และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมากำหนดรหัส (code) เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยการจำแนกข้อมูลตามขอบเขต หัวเรื่องและประเด็นที่ศึกษาได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินิพนธ์ ประกอบด้วย สถาบัน การศึกษา และปีที่ทำวิจัย/พิมพ์เผยแพร่ 2) ข้อมูลองค์ประกอบหลักของงานวิจัยคุณนิตินิพนธ์ ประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัวแปรที่ศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของคุณนิตินิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นของมหาวิทยาลัยขอนแก่น รองลงไปคือ มหาวิทยาลัยบูรพา และปีที่ทำวิจัย/พิมพ์เผยแพร่มากที่สุดคือ ปีพ.ศ. 2550 รองลงไปคือ ปีพ.ศ. 2552

2. องค์ประกอบหลักของงานวิจัยคุณนิตินิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบดังนี้

2.1 ระเบียบวิธีวิจัยของคุณนิตินิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ การวิจัยเชิงพัฒนา รองลงไปคือ การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

2.2 วัตถุประสงค์การวิจัยของคุณนิตินิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ เพื่อพัฒนา รองลงไปคือ เพื่อศึกษาริบท/สภาพและปัญหา

2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ

ผู้บริหารสถานศึกษา รองลงไปคือ ผู้สอน/บุคลากรในสถานศึกษา และ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ แบบสอบถาม รองลงไปคือ แบบสัมภาษณ์ และ แบบบันทึก/แบบวิเคราะห์เอกสาร

2.5 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ศึกษาสภาพบริบท/ปัจจุบันและปัญหา รองลงไปคือ ศึกษาเอกสาร/ข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ประเมิน/ตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ และสร้าง/พัฒนารูปแบบ

2.6 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รองลงไปคือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และ การวิเคราะห์เนื้อหา

2.7 ตัวแปรที่ศึกษาของคุณนิตินิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ประสิทธิภาพขององค์กร รองลงไปคือ การจัดการความรู้ภาวะผู้นำ และการนำนโยบายฯไปปฏิบัติในสถานศึกษา การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

การทำคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อแสดงถึงความรู้ความสามารถและความคิดริเริ่มที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนานักบริหารมืออาชีพทางการบริหารการศึกษา และจากผลการวิจัยที่พบว่า องค์ประกอบหลักของงานวิจัย คุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า ระเบียบวิธี

วิจัยส่วนใหญ่ที่ใช้ได้แก่การวิจัยเชิงพัฒนาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการวิจัยเชิงพัฒนาเป็นกระบวนการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษามีความรู้ความสามารถและความคิดริเริ่มที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนานักบริหารมืออาชีพทางการบริหารการศึกษา

ดังนั้นจากผลการวิจัย จึงพบว่าคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่ทำในทิศทางนี้ ดังจะเห็นจากการกำหนดวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีวิจัย ดังผลสรุปการวิจัยในข้อที่ 2.1 และ 2.2 ดังนี้

1) วัตถุประสงค์การวิจัยของคุณนิตินิพนธ์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่คือ เพื่อพัฒนา

2) ระเบียบวิธีวิจัยของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่คือ การวิจัยเชิงพัฒนา

จากผลการวิจัยที่พบว่า ระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) ใน ระดับ คุณ นิตินิพนธ์ มี วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อพัฒนา และใช้ระเบียบวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงพัฒนา ซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงพัฒนา ดังผลการวิจัยในสรุปผลการวิจัยข้อที่ 2.5 พบว่า ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่นำมาใช้ส่วนใหญ่เป็นดังนี้

“ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่คือ ศึกษาสภาพบริบท/ปัจจุบันและปัญหา รองลงไปคือ ศึกษาเอกสาร/ข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ประเมิน/ตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ และสร้าง/พัฒนารูปแบบ”

ซึ่งหากเขียนเป็นขั้นตอนการดำเนินการวิจัย จะเป็นดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพบริบทปัจจุบัน

ขั้นที่ 3 พัฒนารูปแบบ หรือนวัตกรรมใหม่

ขั้นที่ 4 ประเมินรูปแบบ หรือนวัตกรรมใหม่

ขั้นที่ 5 ปรับปรุง ทดลองใช้ และนำเสนอรูปแบบ

เมื่อศึกษาผลการวิจัยในข้อต่อไป จะพบว่ามี นอกจากนี้จะพบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะเป็นดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในขั้นที่ 2 ส่วนใหญ่คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองลงไปคือ ผู้สอน/บุคลากรในสถานศึกษา และ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 คือ แบบสอบถาม รองลงไปคือ แบบสัมภาษณ์ และ แบบบันทึก/แบบวิเคราะห์เอกสาร

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่คือ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รองลงไปคือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะมี 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ในครั้งนี้ ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพบริบทปัจจุบัน

ขั้นที่ 3 พัฒนารูปแบบ หรือนวัตกรรมใหม่
ขั้นที่ 4 ประเมินรูปแบบ หรือนวัตกรรมใหม่

ขั้นที่ 5 ปรับปรุง ทดลองใช้ และนำเสนอรูปแบบ

นอกจากนี้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการรวบรวม ข้อมูล และค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้หลักการดังผลการวิจัยที่สรุปในข้อที่ 2.3-2.4 และ 2.6

นอกจากนี้ ได้เสนอสถานภาพเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเฉพาะแต่ละเรื่องไว้ในภาคผนวก ซึ่งจะเป็นการแนวทางในการเลือกกำหนดวัตถุประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการรวบรวม ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้อง ถูกต้องตามหลักการวิจัยในแต่ละเฉพาะเรื่องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ตัวแปรที่จะศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรที่ศึกษาของคุณนิตินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาส่วนใหญ่ คือ ประสิทธิภาพขององค์การ รองลงไปคือ การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำ และ การนำนโยบาย ๑ไปปฏิบัติในสถานศึกษา การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพ การศึกษา (ดังข้อสรุปผลการวิจัยข้อ 2.7) ซึ่งตัวแปรที่ศึกษาที่พบในครั้งนี้มีทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ประเด็นที่ควรทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ ควรมีการศึกษาว่า ตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ ได้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีใด และ ทฤษฎีใดนำมาใช้มาก ทฤษฎีใดนำมาใช้น้อย และควรนำ ทฤษฎีใดมาทดลองใช้ และรูปแบบของแต่ละทฤษฎีที่นำมาใช้มีลักษณะอย่างไร

ตัวแปรตาม ควรมีการพัฒนา องค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของเครื่องมือที่วัดตัวแปรตาม เพื่อให้สามารถนำไปวัดตัวแปรตามได้อย่างเหมาะสม

2.2 ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เพื่อหาความรู้ใหม่ ซึ่งปัจจุบันพบว่า เป็นแบบปริมาณ แบบคุณภาพ ในการ วิจัยครั้งต่อไปนี้ น่าจะใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นแบบผสม ระหว่างการวิจัยแบบปริมาณ และการวิจัยแบบคุณภาพ มากขึ้น

บรรณานุกรม

- จารุพรรณ ทิพย์สุกัลักษณ์ (2545) “การวิเคราะห์ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2542” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีตตานี
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2541) *การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้านการ วิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์เนื้อหา* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี
- ปองสิน วิเศษศิริ (2546) *การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2535-2544 ภาค วิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรม ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2539) *แนวคิดในการบริหาร*

สถานศึกษา : *ทฤษฎีและการปฏิบัติ*

กรุงเทพมหานคร : *ภาควิชาบริหารการศึกษา*

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิริยุภา พูนสุวรรณ (2539) *การวิเคราะห์ห่อถักงานการสร้าง*

องค์ความรู้จากการวิจัย. พัฒนาศึกษาศาสตร์ :

ศาสตร์แห่งการเรียนรู้และถ่ายทอดการพัฒนา

กรุงเทพมหานคร: *แปลน โมทีฟ*

_____. (2531) *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ.*

กรุงเทพมหานคร : *พินนี้พับบลิชชิ่ง*

_____. (2531) *การสังเคราะห์งานวิจัย: เชิงปริมาณ*

เน้นวิธีวิเคราะห์เมตต้า กรุงเทพมหานคร: *พิน*

นี้พับบลิชชิ่ง

สยาม กาวิลละ (2550) “การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กับการประกันคุณภาพการศึกษาของ

นักศึกษา” *ระดับบัณฑิตศึกษา*

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ *วิทยานิพนธ์ศึกษา*

ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) *แนว*

ทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา :

เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก

กรุงเทพมหานคร : *พิมพ์ดี*

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2546) *ระเบียบวิธีการวิจัยทาง*

สังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 16)

กรุงเทพมหานคร : *เฟื่องฟ้าพริ้นตัง*

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม (2531) *การวิเคราะห์แบบ*

เมตต้า : แนวคิดในการบูรณาการผลการวิจัย

เชิงประจักษ์. บทความเกี่ยวกับกรวิจัยทาง

การศึกษา เล่ม 2 กองวิจัยทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2527) *การสังเคราะห์*

งานวิจัย : เชิงปริมาณ กรุงเทพมหานคร : *คณะ*

ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย